

Aan: De leden van de gemeenteraad van Amsterdam
Datum: 3 oktober 2024
Portefeuille(s): Zorg
Portefeuillehouder(s): Alexander Scholtes
Behandeld door: Directie Jeugd, Zorg en Diversiteit
secretariaatbeleidjeugd&zorg@amsterdam.nl
Onderwerp: *Bestuurlijke reactie op het IGJ-rapport Veilig Thuis Amsterdam-Amstelland*

Geachte leden van de gemeenteraad,

Met deze brief informeer ik u over een rapport van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) met als titel *Veilig Thuis Amsterdam-Amstelland; tijdige en deskundige beoordeling van meldingen over kindermishandeling en huiselijk geweld*. De IGJ heeft bij Veilig Thuis in de drie regio's (Amsterdam-Amstelland, Gelderland Midden en West-Brabant) een verdiepend onderzoek uitgevoerd om zicht te krijgen op de aard en de omvang van wachtlijsten. De aanleiding hiervoor zijn de aanhoudende wachttijden bij de 25 Veilig Thuis organisaties die onderwerp waren van het eerdere landelijke inspectierapport van 4 december 2023¹. De IGJ heeft de drie onderzoeken en een overkoepelend rapport vandaag op hun website gepubliceerd. Hierbij deel ik het rapport met de uitkomsten van het bezoek van de IGJ aan Veilig Thuis Amsterdam-Amstelland. Dat betekent dat waar in deze brief Veilig Thuis staat, wij hiermee Veilig Thuis Amsterdam-Amstelland bedoelen.

Constateringen van de inspectie

De inspectie heeft onderzocht of Veilig Thuis de veiligheid van gezinnen en huishoudens waarover is gemeld tijdig oppakt, of Veilig Thuis de veiligheid tijdig onderzoekt en/of doorgeleidt naar passende hulp, inzicht heeft op de veiligheid gedurende het wachten en de melding integraal en deskundig beoordeelt.

De inspectie constateert dat Veilig Thuis in veel gevallen niet voldoet aan de wettelijke termijn van vijf werkdagen voor de volledige veiligheidsbeoordeling. Een groot aantal meldingen komt terecht op een wachtlijst. Gezinnen en huishoudens hebben in het huidige stelsel te maken met organisaties die opeenvolgend werken, met elk hun eigen onderzoek en aanpak. We noemen dit het estafettemodel. Dit leidt tot lang wachten op hulp en ontbreken van samenhang in de aanpak van achterliggende problemen. Dit is niet in het belang van huishoudens en gezinnen, en ook maatschappelijk gezien onwenselijk.

Daarnaast constateert de inspectie dat er sprake is van beperkte beschikbaarheid van passende en deskundige hulp bij netwerkpartners, waardoor Veilig Thuis meestal niet een gezin of huishouden tijdig kan over dragen. Dit maakt dat de doorlooptijden nog meer zijn toegenomen. De inspectie

¹ [Rapport: Zorgen over aanhoudende lange wachttijden Veilig Thuis | Rapport | Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd](#)

maakt zich zorgen over het zicht op de veiligheid bij de meldingen die minder acuut zijn en niet meteen worden opgepakt. Het zicht op veiligheid is momenteel onvoldoende en heeft verbetering. De inspectie concludeert dat het Veilig Thuis wel lukt om na een melding direct te beoordelen of er sprake is van acute onveiligheid in een gezin of huishouden en er direct op te handelen. Ook over de medewerkers is de inspectie positief; ze ziet betrokken en deskundige medewerkers die onder hoge druk moeten werken met kwetsbare huishoudens.

Verbeterplan

Veilig thuis gaat aan de slag om aan de aanbevelingen van het inspectierapport te voldoen.

Zicht op veiligheid tijdens het wachten verbeteren

De inspectie constateert dat het zicht op veiligheid tijdens het wachten bij Veilig Thuis verbetering behoeft. Veilig Thuis erkent dat dit beter moet en maakt werk van actief wachtlijstbeheer daar waar tot voor kort meer sprake was van administratief wachtlijstbeheer. Dit wordt uitgewerkt in het verbeterplan.

Veilig Thuis prioriteert meldingen op urgentie. Veilig Thuis gaat direct bij de start van een melding betere afspraken maken met melders over hoe de melders tijdens het wachten het zicht op veiligheid kunnen houden. Zo is er nu al afgesproken dat melders contact met Veilig Thuis zoeken, indien de situatie in een gezin of huishouden verandert. In dat geval beoordeelt Veilig Thuis de urgentie en prioriteit opnieuw. Veilig Thuis zoekt vervolgens met enige regelmaat contact met de melder en de directbetrokkenen om zo nodig nieuwe afspraken te maken. Het 'zicht op de veiligheid tijdens het wachten' krijgt ook meer nadruk in de trainingen van de medewerkers van Veilig Thuis. Veilig Thuis informeert medewerkers, melders en direct betrokkenen beter over de prioritering in wachtende zaken.

Tijdigheid veiligheidsbeoordeling

De inspectie constateert dat een aantal medewerkers heeft aangegeven te weinig tijd te hebben voor de kerntaken van Veilig Thuis. In 2023 is Veilig Thuis begonnen met het versterken van de focus op die kerntaken en het anders organiseren van aanpalende werkzaamheden. Zo geeft Veilig Thuis nu minder voorlichting, bijvoorbeeld op scholen. Veilig Thuis medewerkers worden niet langer ingezet voor de adviestaken van het CSG en netwerkpartners jeugd hoeven niet langer verplicht advies in te winnen bij Veilig Thuis over de inzet van een crisisbed. Hoewel met deze ontwikkelingen helaas de expertise van Veilig Thuis minder beschikbaar is in het netwerk, kunnen de uren die ermee gemoeid waren nu worden ingezet voor de kerntaak van Veilig Thuis en ook voor het actief wachtlijstbeheer.

Deskundigheid en integraliteit veiligheidsbeoordeling

De wachttijden zijn al langer hoog. In 2022 en 2023 is Veilig Thuis aan de slag gegaan met het werven en opleiden van medewerkers én met het terugdringen van het ziekteverzuim. Het tekort aan formatie is van ca 20 fte teruggedrongen naar ca 10 fte. Het ziekteverzuim is gedaald van meer dan 12% in het najaar van 2023 tot minder dan 9% in het van voorjaar 2024. Veilig Thuis investeert in het behoud van medewerkers door stevig in te zetten op een aantrekkelijke werkpraktijk. Het afgelopen jaar is er ruimte ingericht voor drijfveren en reflecties, maar ook is er ruimte om uit te blazen en aandacht te hebben voor elkaar. Om de primaire processen een kwaliteitsimpuls te geven en het zicht op de veiligheid te kunnen verbeteren was het zaak meer

uniform te werken en nabijheid van het management te organiseren. Daartoe heeft Veilig Thuis de teamindeling aangepast. In oktober 2023 is Veilig Thuis gestart met een spoedteam. Dit team zorgt dat er direct geacteerd wordt op vermoedens van acute onveiligheid. De teams Advies & Ondersteuning en Beoordeling & Vervolg zijn per 1 oktober 2024 gestart. Deze indeling faciliteert een werkwijze waarbij er binnen Veilig Thuis minder overgedragen hoeft te worden en stelt medewerkers in staat zich beter te focussen op hun kerntaak. De langdurige werving van nieuwe vertrouwensartsen heeft helaas nog geen resultaat opgeleverd; Veilig Thuis blijft hier in samenwerking met landelijke partners op inzetten.

Tijdige overdracht naar passende hulp

De inspectie stelt dat Veilig Thuis ook met netwerkpartners en opdrachtgevende gemeenten een verbetering moet realiseren in de doorstroom in het stelsel. Er vinden momenteel gesprekken met partners plaats, gericht op de samenwerking bij gezinnen en huishoudens in onveiligheid in een schaarse context. Nadenken over (innovatieve) mogelijkheden, ten tijde van schaarste staat in deze gesprekken centraal.

De constatering van de inspectie onderschrijven het belang van de ingezette ontwikkelingen uit ons coalitieakkoord onder de noemer Blijvend Veilig. Deze ontwikkeling is onderdeel van het landelijke Toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming (waarover u bent geïnformeerd op 21 december 2023). Een groot deel van de functionaliteiten van Veilig Thuis gaat op in Blijvend Veilig. We zetten met de proeftuin Blijvend Veilig in Amsterdam Amstelland, waarin we vanuit de praktijk ontwikkelen en leren, grote innovatieve stappen en doorbreken het estafettemodel. Gezinnen en huishoudens worden niet meer door een keten van instellingen geholpen maar door vaste professionals die ruimte hebben om aan te sluiten bij wat er nodig is. Gezinnen en huishoudens waarin onveiligheid een rol speelt, worden sneller en beter geholpen. Samen met ervaringsdeskundigen krijgt deze nieuwe praktijk steeds meer vorm.

In deze nieuwe aanpak is meer aandacht voor de bredere problematiek in huishoudens (zoals schulden, verslaving en huisvesting). Het regionale veiligheidsteam Blijvend Veilig maakt de bescherming voor huishoudens en gezinnen eenvoudiger en meer gezinsgericht waardoor zij zich beter gehoord en geholpen voelen.

Amsterdam-Amstelland wil vaart maken met de ambities van het Toekomstscenario omdat het huidige stelsel ernstig tekortschiet in de hulp aan kwetsbare kinderen en gezinnen. Hiervoor is nodig dat het kabinet met spoed gaat werken aan nieuwe wetgeving en de benodigde financiële middelen voor de transformatie reserveert op de begroting. Tijdens de voorbereiding van nieuwe wetgeving willen we wel door kunnen en dat vraagt om een oplossing in de overbruggingsfase. Zonder (juridische) dekking kunnen professionals in de proeftuin hun werk niet doen zoals we beogen met het Toekomstscenario. Het geeft veel extra en omslachtige administratie, bovendien staat hun SKJ registratie op het spel. Wij kunnen ook niet wachten, omdat de proeftuinen voor gezinnen en professionals goede resultaten laten zien en we vanuit deze nieuwe praktijk belangrijke informatie krijgen over wat nodig is.

Dit inspectierapport is opnieuw een signaal van de steeds prangender wordende problemen omtrent wachttijden in het gehele stelsel van hulpverlening. Ik zie mij gesterkt in onze ambitie om stevig de schouders te zetten onder de realisatie van het Toekomstscenario in onze regio. Het

verbeteren van kind- en gezinsbescherming en creëren van een aantrekkelijke werkpraktijk heeft prioriteit. Uiteraard houd ik u hier met regelmaat van op de hoogte via de jaarstukken van Veilig Thuis, raadsinformatiebrieven over het Toekomstscenario en het organiseren van informatiesessies en werkbezoeken, zoals het werkbezoek aan Blijvend Veilig van 3 april jl.

Ik waardeer de deskundige en betrokken professionals van Veilig Thuis die zich iedere dag inzetten voor het zoveel mogelijk stoppen van huiselijk geweld en kindermishandeling. Een belangrijke opgave waar ook ik mij vol voor in blijf zetten, samen met mijn collega-bestuurders. Alle inwoners van Amsterdam-Amstelland verdienen een veilig thuis.

Met vriendelijke groet,

Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,

Alexander Scholtes,

Wethouder Zorg en Maatschappelijke ontwikkeling, Publieke gezondheid en preventie

Bijlagen:

- *Veilig Thuis Amsterdam-Amstelland; tijdige en deskundige beoordeling van meldingen over kindermishandeling en huiselijk geweld 2024*